

21 & 22
december
2019

NAVIDAD MEXICANA

Kerstmuziek met Mexicaanse swing!

Coro Encanto

o.l.v. Felix van den Hombergh

m.m.v.

Regina Albanez	- barokgitaar
Maike Boekholt	- viola da gamba
Luiz Perillo	- slagwerk

Cuaderno de Navidad de 1653

Juan Gutiérrez de Padilla

- I. Christus natus est
- II. De carámbanos el día viste
- III. A la jácara jacarilla
- IV. No hay zagal como Gilillo
- V. Pues el cielo se viene a la choza
- VI. Oid zagalez atentos
- VII. Si al nacer o miniño
- VIII. Alto zagales
- IX. ¡Ah, siolo Flasiquilyo!
- X. De los Reyes (Albricias pastores)

Het concert duurt ruim een uur. Er is geen pauze.

JUAN GUTIÉRREZ DE PADILLA werd in Málaga in Zuid-Spanje geboren en kreeg daar zijn opleiding aan de kathedraal (destijds nog een kerk). Zijn leermeester was de nu bijna vergeten Francisco Vázquez. Later bekleedde hij nog de functie van *maestro de capilla* in Jerez de la Frontera, ook in Zuid-Spanje.

Naar de reden waarom hij naar de Nieuwe Wereld is vertrokken kunnen we alleen gissen. Feit is dat zijn naam in 1622 in de boeken van de kathedraal van Los Ángeles de Puebla vermeld wordt. Dit was verreweg het belangrijkste centrum voor de Spaanse muziek in de kolonies in Amerika. Vanaf 1629 tot zijn dood diende Gutiérrez de Padilla als *maestro de capilla* aan deze gloednieuwe kathedraal.

Naast de Spaanse taal brachten de kolonisten ook het katholicisme mee en een aantal typisch Spaanse tradities. Zo is de *villancico* als genre een echt Spaans gegeven: sterk geënt op de liturgische gebruiken, en voorzien van een doorwrochte geestelijke maar vaak ook geestige tekst. Villancicos horen vooral bij het Kerstfeest, maar kunnen ook voor andere feestdagen geschreven worden.

De *Cuadernos de Navidad* die we vandaag uitvoeren stamt uit 1653, en is de eerste uit een serie van drie van dit soort kerstoratoria. Alle drie de *Cuadernos* beginnen met een Latijns “Christus natus est nobis” (Christus is voor ons geboren) – het eerste gezang van de Kerstmetten (ochtendgebed).

Verder bestaan de cycli uit negen villancicos die verschillende fasen in het kerstverhaal volgen. Ze doen dat niet beschrijvend, zoals de overbekende *carols* uit Engeland, maar met een kleine glimlach en soms een theologische discussie. Vaste onderdelen zijn de *Calenda*, de *Jácara*, de *Gallego* en de *Negrilla*. Dat laatste genre zou nu niet meer zo gauw worden gekozen, aangezien het een persiflage is op de toen al aanwezige Afrikaanse slaven (uit Guinee). De *Calenda* is het eerste Spaanstalige deel, van oorsprong een term voor een lied uit de Kerstnachtmis. De *Jácara* is een satirisch lied, dat zijn oorsprong heeft in de komedie van

die tijd. De Gallego is een deel in het Galicisch (Noordwest-Spanje), de taal waarin veel gedichten van de *conquistadores* geschreven zijn, zoals bijvoorbeeld de *Cantigas de Santa Maria* van Alfonso el Sabio. Het laatste deel van de *Cuadernos* heet altijd “De los Reyes”, dat gaat over de Drie Koningen. Het is waarschijnlijk dat daarna het “Christus natus est nobis” nog een keer werd gezongen, zoals dat gebruikelijk is in de gregoriaanse Kerstmetten.

Ondanks de schijnbare eenvormigheid (meestal in drielige maat geschreven, voor twee driestemmige koren) is er een verbazingwekkende verscheidenheid tussen de delen, die duidelijk wordt wanneer je langer met de materie bezig bent. Zo heeft een aantal delen een duidelijke neiging tot hemiolen (kortweg: versnelling in een drielige maat), een andere juist niet. Een duidelijk voorbeeld van die laatste is deel vier, waarin de *esdrújulas* (woorden met drie lettergrepen met accent op de eerste) over elkaar heen buitelen. Dit laatstgenoemde deel is daarom vrijwel onvertaalbaar, omdat dit effect in het Nederlands niet met dezelfde betekenissen kan worden weergegeven. Daarnaast is ook het hierboven genoemde *Negrilla*-deel lastig te vertalen, vanwege de Creoolse versprekingen. Veel dank aan ons koorlid Jessika en haar vriendin Renée om hierin te duiken en er een begrijpelijk verhaal van te maken. Typerend kenmerk van alle delen in het Spaans is de rijke hoeveelheid *coplas* (coupletten), die nog wat dieper op het verhaal ingaan. Voor ons, eenentwintigste-eeuwse Nederlanders zijn niet altijd alle nuances goed te vangen, daarom slaan we enkele *coplas* over.

Hoewel in de partijen geen instrumenten beschreven staan, is het wel aannemelijk dat er (veel) begeleiding bij de uitvoeringen aanwezig was, afgestemd op de grootte van het koor. Voor de uitvoering van vandaag hebben we gekozen voor barokgitaar, viola da gamba en slagwerk als begeleiding. Het ritme vormt een belangrijke component van de muziek, met een mengeling van Spaanse en waarschijnlijk inheems Mexicaanse achtergrond. Zoals overal probeerden Spaanse kolonisten hun eigen cultuur en godsdienst te vermengen met die van hun kolonie.

Regina Albanez, barokgitaar

De Braziliaanse *Regina Albanez* studeerde klassiek gitaar, compositie en cello aan de Universiteit van Campinas in São Paulo. Ze was als celliste onder meer verbonden aan Orquestra Sinfônica de Ribeirão Preto en Orquestra Jovem de Campinas. In de jaren erna studeerde ze renaissance- en barokluit, theorbe en barokgitaar aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Ze sloot haar studie in 1993 af als Docerend Musicus. Daarna volgde ze nog diverse masterclasses voor barokcello en modern cello.

Regina trad onder andere op met het Nederlands Kamerorkest en het Nederlands Kamerkoor, als ook met de Nederlandse Bachvereniging en Capella Amsterdam. Ook maakte ze opnamen voor nationale en internationale radiostations.

Met verschillende kamermuziekensembles nam ze diverse cd's op en met vijf ensembles behaalde ze meerdere prijzen. Naast haar concerten in Nederland treedt Regina op in festivals en concertseries over de hele wereld. Ook geeft ze geregeld cursussen in Brazilië en Nederland.

Regina is lid van diverse muziekgezelschappen, waaronder La Primavera en La Suave Melodia. Daarnaast speelt ze in instrumentale duo's en begeleidt ze zangers. Naast dit alles componeert ze ook. Werk van haar is uitgegeven bij GSP in San Francisco.

Maaïke Boekholt, viola da gamba

Maaïke Boekholt studeerde viola da gamba aan het Brabants conservatorium en behaalde haar Solistendiploma aan het Utrechts Conservatorium.

Als soliste en continuospelster gaf zij vele concerten over de hele wereld. Ook werkte zij mee aan talrijke televisie-, radio- en cd-opnamen in binnen- en buitenland. Ze speelde als soliste in de passies van Bach met onder andere het Rotterdams Philharmonisch Orkest, het

Residentieorkest en Philharmonie Zuid. Ze trad op tijdens uiteenlopende festivals, onder meer in Utrecht, Vlaanderen, Kopenhagen, Schleswig-Holstein en Innsbruck.

Maaike is momenteel actief in verschillende kamermuziekensembles: La Primavera, Dulcibella en Quadrivium. Met diverse ensembles behaalde zij prijzen.

Daarnaast werkt Maaike als docente viola da gamba in Den Bosch en Budel. Ook geeft zij cursussen in binnen- en buitenland.

Luiz Perillo, percussie

Percussionist en song writer *Luiz Perillo* is afkomstig uit Brazilië. Hij is een allround muzikant en zijn specialiteit is kleur geven aan de muziek met de verschillende percussie-instrumenten die hij bespeelt.

Hij speelde in verschillende bands die Braziliaanse en wereldmuziek ten gehore brengen. Ook werkte hij samen met Zuid-Amerikaanse en Afrikaanse musici en trad hij meerdere malen op met jazzsaxofonist Ghasem Batamuntu.

Luiz verzorgt geregeld workshops waarbij de cajón een centrale rol speelt. Eerder dit jaar (juni 2019) begeleidde hij Coro Encanto bij het concert Canto Caribe op de cajón. Ook bij dit concert Navidad Mexicana ondersteunt hij het koor met percussie.

Felix van den Hombergh, koordirectie

Felix van den Hombergh is sinds 2006 dirigent van Coro Encanto. Hij studeerde fagot in Den Haag en koordirectie in Rotterdam bij Barend Schuurman (eindexamen Uitvoerend Musicus). Zijn vaste bezigheden omvatten – naast Coro Encanto – de Amsterdamse Cantorij, Doulice Memoire, Koor Fenix en Projectkoor 023. Daarnaast is hij coördinator van en docent bij de dirigentenopleiding van Unisono in Purmerend. In 2002 was hij project-dirigent bij het Utrechtse kamerkoor COQU en in eerdere jaren bij het Haarlems Bach Ensemble, het Haags Kamerkoor,

het Voorburgs Vocaal Ensemble en het Kathedrale Koor St. Bavo. Naast dirigent is Felix van tijd tot tijd actief als fagottist in kamermuziekensembles en als docent. Ook schrijft hij regelmatig arrangementen voor koor en heeft hij enkele (opdracht)composities op zijn naam staan. Dit zijn onder andere Sinfonia Corale voor koor en slagwerk en Miserere mei voor Douce Memoire, Chant du Monde voor orkest en Algoritmos voor koor en slagwerk (in juni 2011 door Coro Encanto ten gehore werd gebracht), Then shall you truly Dance voor de Amsterdamse Cantorij. Speciaal voor zijn jubileumconcert Felix-50 in 2016 componeerde hij het werk 50-ST. Dit stuk hebben zijn koren, onder zijn leiding, gezamenlijk uitgevoerd.

Coro Encanto

Coro Encanto is een gemengd koor, dat zich richt op de uitvoering van Latijns-Amerikaanse en Spaanse muziek en soms uitstapjes maakt naar Italiaanse of Franse muziek. Het koor telt gemiddeld twintig enthousiaste zangers en repeteert in Amsterdam. Het repertoire varieert van gearrangeerde traditionele volksmuziek tot hedendaagse en klassieke composities. Het koor zingt vier- tot achtstemmig en voornamelijk a capella. Soms werkt Coro Encanto ook met theatrale elementen, zoals in de uitvoering van Festino in 2013 en in L'Amfiparnaso in 2018.

Coro Encanto treedt af en toe in het buitenland op. In 2008 ging het koor op tournee in Extremadura (Spanje) en in 2015 in de Franse Cévennes.

Coro Encanto is opgericht door de Argentijn Rubén Chapp. Na hem stond het koor achtereenvolgens onder leiding van JanJoost van Elburg, Adrián Rodríguez van der Spoel en Enrique López-Cortón. In 2006 nam Felix van den Hombergh het stokje van hem over.

Komend voorjaar (juni 2020) viert Coro Encanto zijn 30-jarig bestaan met een jubileumconcert.

Meer informatie is te vinden op de website: www.coroencanto.nl

I. Christus natus est

Christus is geboren

Christus natus est nobis,
venite, adoremus.

*Christus is voor ons geboren.
Kom, laten we hem aanbidden.*

II. De carámbanos el día

Op een dag verschijnen ijspegels

De carámbanos el día
viste y compone los campos,
desflorando la esmeralda,
porque salga lo escarchado.

El cristal que se divide
recoge a fuerza de embargos,
para que brille en sus ondas,
uno y otro pasamano.

No es por lisonja la gala
divisa del color blanco,
sino por lo azul de un cielo
que lo va menospreciando.

Esta es la niña graciosa
cuyo vientre soberano
nos ha de dar esta noche
a un Dios que va de encarnado.

Estribillo

Y los cielos al verla benévolo
con tiernos cánticos,
la celebran formando sus dísticos,
perlas al tálamo
que Belén le dedica honorífico
a un Dios magnánimo

Caminad virgen y madre
le dice el esposo casto
que la carga es peregrina
y vuestro amor descanso.

*Op een dag verschijnen ijspegels
en versieren de velden.
Het groene gesteente wordt ontmaagd,
want er verschijnt rijp op.*

*De kristallen verspreiden zich
en de zwangerschap zet door,
zodat in haar rondingen
allerlei versieringen schitteren.*

*De decoraties zijn niet voor de sier,
of om de witte kleur te onderscheiden,
maar om het blauw van de hemel
dat onderschat wordt.*

*Daar is de bevallige jongedame,
uit wiens soevereine buik
deze nacht een god die mens wordt
gegeven zal worden.*

Refrein

*En als de hemelen haar welwillendheid zien
zegenen ze haar met teder gezang,
en door van de sterren een ereboog te vormen
over de echtelijke sponde
die Bethlehem vereerd opdraagt
aan een grootse god.*

*“Loop maar, maagd en moeder”,
zegt haar kuise echtgenoot,
“Wat je meedraagt is een pelgrim
en je liefde vindt rust.”*

El oriente de Belén
no podrá llamarse ocaso,
que es el fin de este camino
y principio a un bien tan alto.

Moved el paso a una dicha,
no por gozar del regalo
que lleváis con vos señora
camináis tan paso a paso.

Obligada con el ruego
da nueva envidia a los prados,
y derretida la nieve
le rinden sus alabastros.

Estrillo

Y los cielos al verla benévolos

*Het oosten van Bethlehem
kan zich niet het westen noemen.¹
Dat is het einde van deze weg
en het begin van zoiets hoogs.*

*Beweeg in de richting van het geluk;
het is vanwege het geschenk
dat u bij zich draagt, mevrouw,
dat u zo stap voor stap loopt.*

*Om te voldoen aan het verzoek
wekte ze de afgunst op van de weides.
En toen de sneeuw smolt
werd de witte albast zichtbaar.*

Refrein

En als de hemelen haar welwillendheid zien.....

III. A la jácara jacarilla

Een zwierig refrein

Estrillo

A la jácara jacarilla
de buen garbo y lindo porte
traigo por plato de corte
siendo pasto de la villa.
A la jácara jacarilla,
jacarilla de novedad,
novedad de novedades
aunque a más de mil Navidades
que alegra la Navidad.
Vaya, vaya de jacarilla,
que el altísimo se humilla,
vaya de jácara, vaya,
que el amor pasa de raya,
vaya, vaya, vaya, vaya.

Agora que con la noche
se suspenden nuestras penas
y a pagar culpas ajenas

Refrein

*Een zwierig refrein;
met een prachtige presentatie;
dien ik op als hofgerecht
al is het afkomstig uit het veld.
Een nieuw refrein,
een refrein met nieuwigheidjes,
het nieuwste van het nieuwste,
al hebben we het meer dan duizend keer
gevierd,
deze kerst wordt er mee opgevrolijkt.
Wat een refrein,
waarin de allerhoogste nederig buigt.
Wat een refrein, waarin de liefde als een
bliksemschicht voorbij schiet
Daar gaat-ie, daar gaat-ie!*

*Terwijl in de nacht
onze schaamte even verdwijnt
wordt om onze schulden weg te nemen*

¹ In de betekenis van: is niet waar de zon onder gaat.

teksten

nace un bello benjamín,
si el rey me escuchara a mí
¡oh! que bien cantara yo,
como ninguno cantó,
del niño más prodigioso.

Con licencia de lo hermoso
rayos desembayna ardientes
escuchenme los valientes
esta verdadera historia
que al fin se canta la gloria
y a el la cantan al nacer
general se vió el placer
que el cielo a la tierra envía.

Que en los ojos de María
madrugaba un claro sol
Con celestial arrebol
mostró la aurora más pura
muchos siglos de hermosura
en pocos años de edad
Sino sol era deidad
y el sol es quien la ha vestido.
Vaya, vaya, vaya, vaya

Quien como ella le ha tenido
quien como ella le tendra
Virgen y madre sera
del ques sin principio y fin
Serrana y mas Serafin
que serrana y que mujer
porque Dios quiere nacer
apercibe su jornada.

La bella bien maridada de las más
bellas que vi
bien es que se diga aqui de su esposo
lo galante, el mas verdadero amante
y el mas venturoso joben
Sin que los yelos la estorben
dentro de un Ave Maria.

Muerta de amores venia
la diosa de los amores
salúdanla ruseñores
y por madre de la vida

*een mooie Benjamin geboren.
Als de koning me zou horen –
Oh! Wat zou ik dan mooi zingen,
zoals niemand ooit gezongen heeft
voor het wonderbaarlijke kindje.*

*Schoonheid wordt met vurige bliksemstralen
bevochten.*

*Luister naar mij, als je de moed hebt,
naar deze waargebeurde geschiedenis,
want aan het einde zingt de glorie
hij die hem al bij de geboorte prijst.
Iedereen voelt de vreugde die de hemel
naar de aarde zendt.*

*Maria liet een heldere zon ontwaken,
als een hemelse boom.
De morgen kleurt rood,
een prachtige dageraad,
eeuwen van schoonheid samengebald
in een jong ventje
De zon heeft het goddelijke getoond.
door hem zo te laten schitteren
Daar gaat-ie, daar gaat-ie!*

*Wie zoals zij hem heeft gedragen
en hem zal baren,
maagd en moeder zal ze zijn,
van wie zonder begin en einde is.
Zij is zowel boerenvrouw als Serafijn,
en wat voor een!
Want God wil geboren worden
en Hij bereidt zich voor op zijn taak.*

*Zij is de mooiste vrouw die er bestaat.
Dat is wat ze zeggen.
En haar echtgenoot is
de meest galante en waarachtige minnaar,
de gelukkigste man
Zonder dat de hemelen hem storen
tijdens een Weesgegrootje.*

*Als je verstoken bent van liefde,
kom naar de godin
De nachtegalen begroeten haar,
als moeder van het leven*

la daban la bienvenida
perla a perla y flor a flor,
A un portal los llevó amor,
y en la noche más helada.
Vaya, vaya, vaya, vaya

Estrillo

A la jácara jacarilla ...
Miran de cierra nevada
altos y encumbrados riscos
en los grandes obeliscos,
ya no hay piedra sobre piedra
escollo armado de hiedra
Yo te conocí edificio,
Ya se miran por resquicio
las glorias a manos llenas

Hay verdades que en amor
siempre fuisteis desgraciadas
la promesas confirmadas
el más tosco más se afila,
ya la gaita bailó Gila
que tocaba Antón Pascual
dejémosle en el portal,
con principios de romances.

Y pues no ha de haber más lances
y mi jacarilla vuela,
acabose y acabela,
que era de vidrio y quebrela
acabela y acabose,
que estaba al hielo y quebrose
acabose y acabela,
que estaba al hielo y quebrela.
Vaya, vaya, vaya, vaya

Estrillo

A la jácara jacarilla ...

*heten ze haar welkom,
parel voor parel, bloem voor bloem.
Ze neemt hen mee naar de toegangspoort
van de liefde in de koudste nacht.
Daar gaat-ie, daar gaat-ie!*

Refrein

*Een zwaarig refrein afkomstig uit het veld ...
Zie de besneeuwde bergen,
de steile toppen,
de bevroren rotsen;
er staat geen steen meer op de ander
en de klippen zijn overgroeid met klimop.
Jij werd mijn toevluchtsoord.
En door de kieren zien ze
de hemelse glorie in overvloed.*

*Er zijn waarheden in de liefde
die altijd tot ongeluk leiden
Van de grootste beloftes
is de meest eenvoudige trouw
Gila danst en Anton Pascual speelt de
doedelzak
We laten hen alleen op de binnenplaats ...
een romance kondigt zich aan.*

*En dus moeten er niet meer dingen gebeuren
En mijn refrein klinkt rond,
stop ermee,
voor het glas breekt
stop ermee,
voor het ijs breekt
stop ermee,
voor het ijs breekt.
Daar gaat-ie, daar gaat-ie!*

Refrein

Een zwaarig refrein afkomstig uit het veld ...

IV. No hay zagal como Gilillo

Er is geen koorknaap zoals Gilillo

Estrillo

No hay zagal como Gilillo,

Refrein

Er is geen andere koorknaap zoals Gilillo,

que de uno y otro tonillo
nos llena el portal glorioso,
y al niño hermoso le divierte
con cantares a docenas y a millares,
y en esta noche gentil
arrimando lo pastoril.

Deja la rústica máscara,
toma política brújula
y a todo ruedo se esdrújula
de cuantas veces se enjácara.
Oigan, oigan lo que ha cantado,
despuntando de entendido,
al pastorcico garrido,
al zagalejo chupado.

Calle lo bélico, cese lo jácaro,
canten armónicos, músicos pájaros,
hagan los céfiros, entre los álamos,
a un rey pacífico
líricos cánticos.

Calle lo bélico, cese lo jácaro,
que lo pacífico solo es práctico.

Coros angélicos, tonos deráficos
le cantan métricos ya plausos sáficos.

Humildes céspedes de inculto páramo
de dulces músicas son fieles árbitros.

Perlas américas lloran sus parpados
cristales líquidos sino carámbanos.

Lo climatérico de Adán mirámoslo
ya más benévolo, ya menos trágico.

Sin arte química ya el calor pálido
de pajas délibes es oro arábigo.

Virtudes sólidas dejen escándalos
gustos quiméricos so no fantásticos.

Suenen los céfiros entre los álamos
ecos armónicos, plectros jeráquicos.

Estribillo

No hay zagal como Gilillo...

*want met allerlei tonen
vult hij de glorieuze stal
en vermaakt het mooie kindje
met zijn dozijnen en duizenden gezangen.
En op deze zachte avond
komt het herderlijke naderbij.*

*Laat de wilde maskers vallen
en kies de juiste richting, door bij elke ronde
de goede klemtoon te leggen,
zo vaak als ontsporing dreigt.
Luister, luister wat hij zingt;
hij onderscheidt zich door goed gedrag
dat mooie herdertje,
dat magere knaapje*

*Stop met ruzie maken, houd op met geintjes,
zing harmonisch, muziek en vogels.
Een zacht briesje waait, tussen de populieren
voor een vreedzame koning;
lyrische gezangen.*

De acht coupletjes zijn niet vertaald.

Er komen veel esdrújulas (woorden met drie lettergrepen met accent op de eerste) in voor, die 'over elkaar heen buitelen'. Dit effect kan in het Nederlands niet met dezelfde betekenissen worden weergegeven. De tekst is daardoor onvertaalbaar gebleken.

(Zie ook de introductietekst in dit programmaboekje.)

Refrein

Er is geen andere koorknaap zoals Gilillo, ...

V. Pues el cielo se viene a la choza

De hemel komt dus naar het hutje

Pues el cielo se viene a la choza
 ande, ande la losa,
 pues el niño risueño nos mira,
 ande, ande la gira.
 Pues lo eterno padece mudanza
 ande, ande la danza.

Traiga el alcalde Chispilla
 los gigantes de la villa,
 y las Serranas,
 la danza de las gitanas,
 y traiga Antón los gigantes de
 Alorcón,
 y los Benitos se trairán los caballitos,
 y los barradas la danza de las espadas,
 y toque Gil el tamboril,
 y venga de la Zarzuela la castañuela,
 y de Barajas las sonajas,
 y pues todos se hacen rajas
 por el niño de Belén,
 nosotros también
 en cada mudanza, y ande la danza,
 y ande la losa, y ande la gira.

Tararira, tararira,
 no tiene el Rey tal vida.

Cálcense plumas los pies
 y toda danza se aliste,
 que aunque no es el Corpus Christe,
 el Christe del Corpus es.
 No es menos florido mes
 este diciembre que el mayo,
 desnude el zagal el sayo
 pues hoy el invierno expira.

Tararira, tararira,
 no tiene el Rey tal vida.

Entraron los gigantones
 querellosos y corridos
 que aunque los ven tan crecidos,

*De hemel komt dus naar het hutje,
 wat een toestand
 Het goedlachse kindje kijkt ons aan,
 draai maar rond
 De eeuwigheid lijkt te bewegen,
 laten we dansen.*

*Burgemeester Boemelaar
 laat de reuzen uit de stad komen,
 en de vrouwen uit de bergen
 halen de dansende zigeunerinnen.
 En Anton brengt de reuzen uit Alarcón mee,
 de Benedictijnen zullen de paardjes
 meebrengen,
 en de steltlopers doen de zwaardendans.
 En Gil speelt de tamboerijn
 En uit Zarzuela komen de castagnetten
 En uit Barajas de sambaballen.*

*En dan slooft iedereen zich uit voor het kindje
 uit Betlehem
 Wij ook, met elke beweging,
 en laten we dansen en wat een toestand
 en draai maar rond.*

*Tararira, tararira,
 zo'n leven heeft zelfs de koning niet!*

*Maak de veren vast aan je voeten,
 en bereid je voor op alle dansen.
 En al is het geen Sacramentsdag,
 het is wel het lichaam van Christus
 Deze maand december
 is niet minder bloeiend dan mei.
 De knaap trekt zijn hemd uit,
 want vandaag is de winter voorbij.*

*Tararira, tararira,
 zo'n leven heeft zelfs de koning niet!*

*En daar komen de reuzen,
 klagerig en opgejaagd
 en hoewel ze er groot uitzien,*

no les han puesto calzones.
A sus sentidas razones
dijo Bras que es estudiante,
también el niño es gigante
y tierna faja le gira,

Tararira, tararira,
no tiene el Rey tal vida.

La danza de las espadas
muy preciada de ligera,
llenó de polvo la esfera
y el baile de cuchilladas,
volvió con más sosegadas
armas cada cual zagal,
porque la paz del portal
hizo de la espada lira.

Tararira, tararira,
no tiene el Rey tal vida.

Los caballitos en danza
entraron en sus corbetas,
ellos iban con soletas
y los jinetes con lanzas,
al buey del portal en chanza
uno de ellos le picó
y el aldalsante sacó
de cada golpe una tira.

Tararira, tararira,
no tiene el Rey tal vida.

*hebben ze geen ondergoed aan.
"Maar gebruik je verstand", zegt Bras,
die er voor geleerd heeft,
"Het kindje is ook een reus."
En tender doet hij hem een luier om.*

*Tararira, tararira,
zo'n leven heeft zelfs de koning niet!*

*De dans met de zwaarden,
zeer gewaardeerd om de snelheid
doet het stof opwaaien.*

*De dans met de messen
brengt meer rust*

*Wapens zijn het, allebei, knaap
maar de vrede van het stalletje
maakt van het zwaard een lier.*

*Tararira, tararira,
zo'n leven heeft zelfs de koning niet!*

*De dansende paardjes
komen binnen op hun bootjes
versierd met linten.*

*En een van de ruiters met hun lansen
prijkt voor de grap
naar de os in het stalletje
en hij haalt bij elke slag
een lint tevoorschijn.*

*Tararira, tararira,
zo'n leven heeft zelfs de koning niet!*

VI. Oid zagales atentos

Luister goed, jongemannen

Oid zagales atentos,
que al tono de los muchachos,
quise apurar punto y letra
y ambos salieron aguados.
Por lo duro del estilo,
no dirán que tiro cantos,
que sin tiernos como el agua
las seguidillas de Ogaño.

*Luister goed, jongemannen
want de toon van de koorknepen
wilde ik nog wat bijslippen.
Maar dat is niet helemaal gelukt
want de stijl is zo moeilijk
dat je niet zou zeggen dat ik zing
met de frisheid van water,
de strofen van dit jaar.*

Estríbillo (& Responsión)

El zagal que ha nacido
perlas derrama,
agua va, que las llueven sus ojos,
pero a mares las vierte
dándola a pajas, agua va.

Llore el sol, y la aurora dejen que ría,
agua va, de su boca de perlas
que este llanto ha nacido de aquella
risa.

Hace el aire a mi niño que llore y
sienta,
agua va, que me anega su llanto,
no me digan que es cosa de aire su
queja.

La segunda persona baja sin duda
agua va, que se vierte la gloria,
pues el cielo ha acertado de tres la
una.

Si el hacer bien a todos trae por oficio,
agua va, que me llena de vienes,
o bien, ¡Ay!, a la madre que lo ha
parido.

Responsión

El zagal que ...

Si se precia de fino tenga cuidado,
agua va, que se anega de penas,
y es delito quien ama tener descanso.

Si le afligen los deudos, viva y
descanse,
agua va, que mejora de vida,
pues ya tiene el hombre quien por él
pague.

Una madre que ha sido más que los
oros,
agua va, de la fuente de gracia,

Refrein

*Het knaapje dat geboren is
plengt tranen als parels
water stroomt, als hemelwater uit zijn ogen
en verandert in zeeën,
in grote overvloed. Water stroomt.*

*De zon huilt en de dageraad stopt met lachen
water stroomt, uit zijn mond als parels
komt dit gehuil voort uit die lach.*

*De wind maakt dat mijn kindje huilt en voelt,
water stroomt, en overstroomt zijn gehuil
Maak me niet wijs dat zijn gehuil de wind is.*

*De tweede persoon komt omlaag, zonder
twijfel,
water stroomt, met overvloedige glorie
want de hemel heeft de drie-eenheid
verzekerd.*

*Het goede doen is voor iedereen een plicht,
water stroomt, en geeft me veel
Ja veel, ay, op de moeder die hem gebaard
heeft.*

Antwoord

Het knaapje dat...

*Als je denkt dat je zo fijntjes bent, kijk maar
uit,
water stroomt, dan ga je aan schaamte ten
onder
Het is een ondeugd als je van luieren houdt.*

*Als je je zorgen maakt over de schuldeisers:
leef en rust uit, water stroomt,
dat het leven beter moge worden, want nu
heeft de mens iemand die voor hem betaalt.*

*Een moeder die meer dan goud waard is,
water stroomt, een bron van vreugde;*

como a un niño tan lindo puso de lodo.

De los brazos quebrados de la inocencia,
agua va, que se vierte su dicha,
hace un niño pucheros la Noche Buena.

Responsión

El zagal que ...

hoe kan ze zo'n mooi kindje baren in de modder.

*Met gekruiste armen van onschuld,
water stroomt, ons met zijn zegen
overspoelend
– dat brengt ons het snikkende kindje in de
Heilige Nacht.*

Antwoord

Het knaapje dat...

VII. Si al nacer o miniño

Bij de geboorte van een kindje

Estribillo

Si al nacer, o miniño se yela,
por miña fe que lo prova la terra.
Si al nacer o miniño se abrasa,
por miña fe quejas fogo na palla.

Si o fogo tiritá,
mas, si a neve queima,
si o solsiño chora,
e sua mai le enjeita,
por miña fe que lo prova la terra.

Si en a palla tiritá o miniño,
préstale pouco nacer solesiño.
Ay.

Si la risa del alba sollousa,
préstale pouco que nasca la aurora.
Ay.

Si su mesmo calor no len vale
préstale pouco que un boy me le abalie.
Ay.

Responsión

Si al nacer o miniño se yela

Refrein

*Als je het koud krijgt bij de geboorte, mijn
kindje
dan wordt mijn vertrouwen op aarde
beproefd.
Als het warm krijgt bij de geboorte, mijn
kindje
dan vertrouw ik er op dat het vuur niet dooft.*

*Als het vuurtje knettert
en bovendien de sneeuw smelt
als het zonnekindje huilt
en je moeder je laat schrikken,
dan wordt mijn vertrouwen op aarde
beproefd.*

*Als het kindje beeft van kou, duurt het niet
lang meer voor het zonnetje verschijnt.
Ay.*

*Als de dageraad zich aandient, duurt het niet
lang meer voor de hemel rood kleurt.
Ay.*

*Als de warmte daarvan zich doet voelen,
duurt het niet lang meer voor de os op stoom
komt.
Ay*

Antwoord

Als je het koud krijgt bij de geboorte, mijn

por miña fe que lo probó la terra,
Ay.

Estríbillo

Si al nacer, o miniño se yela, ...

Si los ángeles baijan tan cedo,
yo apostaré que es enbajío lo celo.
Ay.

Si de noite o solsiño relumbra,
yo apostaré que ha nacido da luna.
Ay. (Bis)

Si no medio da noite amanece,
yo apostaré que jamás anochece.
Ay. (Bis)

Responción

Si al nacer o miniño se yela
por miña fe que lo probó la terra,
Ay.

Estríbillo

Si al nacer, o miniño se yela, ...

VIII. Alto zagales

Opgelet jongelui

Alto zagales de todo el ejido
al sol que ha nacido galán y pulido
en diciembre, mejor que en abril.

Alto zagales, de mil en mil,
ningún peligro recela
y todo pastor a más y mejor,
repique la foligüela.

Al chaz, chaz con la castañuela
y al tapalatán con el tamboril.

Vaya de gustos, vaya de amores
al solesico que nace de noche.
Vaya de rayos, vaya de ardores
Vaya de nuevo brillar y lucir.

kindje,
wordt mijn vertrouwen op aarde beproefd.
Ay.

Refrein

Als je het koud krijgt bij de geboorte...

Als de engelen zo vroeg naar beneden komen,
zou ik wedden dat ze uit de hemel komen.
Ay.

Als er 's nachts een kleine zon oplicht, zou ik
wedden dat de maan is verschenen.
Ay.

Als het midden in de nacht licht wordt, zou ik
wedden dat het nooit meer donker wordt.
Ay.

Antwoord

Als je het koud krijgt bij de geboorte, mijn
kindje,
wordt mijn vertrouwen op aarde beproefd.
Ay.

Refrein

Als je het koud krijgt bij de geboorte...

Opgelet, jongelui, uit de hele buurtschap
de zon is verschenen, galant en gepolijst
in december, mooier nog dan in april.

Opgelet jongelui, uit duizenden en duizenden
Er is geen enkel gevaar te duchten
en elke herder laat zo veel en zo goed
mogelijk
de klokken beieren.

Van 'chaz chaz' met de castanetten
en van 'tapalatán' met de tamboerijn.

Ga met plezier, ga met liefde
Met het zonnetje dat 's nachts verschijnt.
Toe maar stralen, met gloeiende geestdrift
Laat het opnieuw glanzen en stralen.

Va de pensado, va de repente
vaya de copla rodada y corriente,
Chiste festivo, chiste decente
mote picante concepto sutil,

Al chaz, chaz...

Vaya a las perlas que se desgranar
cuando su pecho de amores se abraza,
Dulces incendios quiebran en agua
cuando suspira lo más varonil,

Dejan las chozas los ganaderos
con la codicia de ver un cordero.
Paz de la tierra, gloria del cielo
por quien seguro se queda el redil,

Al chaz, chaz...

Lecho de pajas le han aprestado
al sol hermoso que nace temblando.
Y porque duerma más sosegado
los airecillos los van a mullir,

A los arrullos de una paloma
tierno descansa, dormido reposa.
De su regazo forma el aurora
cuna de plata, sitial de jazmín,

Al chaz, chaz...

Cuando se ríen sus dos claveles
todas las glorias del cielo se vierten.
Nacen abril, mayo florecen,
vístese el campo florido matiz,

Flor tiene el heno, fruto la paja
pues sus aristas florecen y granan.
Unas recogen y otras ensartan
hilos de perlas que llora un rubí,

Al chaz, chaz...

*Stop met denken, en maak opeens
over elkaar heen buitelende coupletten.
Feestelijke grap, fatsoenlijke grap
Pikante bijnamen en dubbelzinnigheden.*

Van 'chaz chaz' ...

*Laat de kralen maar gaan als ze los raken
in een liefdevolle omhelzing.
Zoete vlammen breken los in water
in een zucht van mannelijkheid.*

*De veedrijvers verlaten hun hutjes
Belust om een lam te zien.
Vrede op aarde, glorie in de hemel
Voor wie veilig in de schaapskooi blijft.*

Van 'chaz chaz' ...

*Een bedje van stro hebben ze gemaakt
voor de mooie zon die bevend opkomt.
En opdat hij rustiger slaapt
murmelen de zachte briesjes.*

*Met de slaapliedjes van een duif
rust hij teder, verkwikkende slaap.
Uit zijn schoot vormt zich de dageraad
de zilveren wieg, de zetel van jasmijn.*

Van 'chaz chaz' ...

*Als haar twee anjers lachen
breekt de glorie van de hemel door.
April wordt geboren, mei komt tot bloei,
het veld wordt met bloemen overdekt.*

*Het hooi heeft bloemen, het stro draagt fruit
want hun aren zijn vruchtbaar.
Sommigen verzamelen en anderen rijgen
kralensnoeren waar een robijn aan ontbreekt.*

Van 'chaz chaz' ...

IX. ¡Ah, siolo Flasiquiyo!

Ay, señor Francisco!

- ¡Ah, siolo Flasiquiyo!,
- ¿Que manda siol Tomé?,

- Hé, señor Francisco!
- Wat is er, señor Tomé?

- ¿Tenemo tura trumenta,
templarita cum cunsielta?
- Sí siolo, ben poré avisé vosa micé,
que sá lo moleno ya, cayendo de pula
risa
y muliendo pol baylá.

Llámalo, llámalo aplisa,
que ha veniro lo branco ya
y lo niño aspelando sá,
y se aleglalá, haha, haha, con lo
zambambá,

haha, haha, con lo guacambé, con lo
cascabé.
Sí siñolo Tomé repicamo lo rabé,
y a la panderetiyo Antón
baylalemo lo neglo al son.

Responsión

Tumbucutú, cutú, cutú,
y toquemo pasito, querito
tumbucutú, cutú, cutú,
no pantemo lo niño Sesú.

Turu neglo de Guinea
que venimo combirara
ha de tlaé su criara,
mun glave con su liblea,
y pluque lo branco vea,
quere branco nos selvimo
con vay al de untamo plimo
y halemo a lo niño ¡Buh!

De mérico y cilujano
se vista Minguel aplisa,
pues nos cula Sesuclisa
las helilas con su mano,
bayle el canario y villano,
más no pase pol detlás
de mula que da la zás,
de toro que dirá ¡mú!

- *Hebben we alle instrumenten?
Zijn we klaar voor het concert?*
- *Ik kan je vertellen dat die zwarte al
begonnen is! Hij valt om van het lachen.
Hij kan niet wachten om te dansen*

*Roep hem, roep hem snel!
De witte komt er aan
en het kindje wacht
Het vermaakt zich, hahaha, met de
zambambé²*

*Hahaha, met de guacambé, met de cascabel.
Ja, señor Tomé, laat de klokken luiden
En de trommelaar Anton
zweept ons op om te dansen.*

Antwoord

*Tumbucutú, cutú, cutú
Laten we zachtjes spelen
tumbucutú, cutú, cutú
Zodat het kindje Jezus niet schrikt.*

*Alle zwarten uit Guinee
zijn samengekomen.
Ze hebben hun bedienden meegenomen,
keurig netjes met hun livreien,
zodat de witte het ziet.
Want het is de witte die we bedienen.
De eerste zullen de laatste zijn
en we zeggen tegen het kindje: boeh!*

*Als arts en de chirurgijn,
zo gaat Miguel zich snel omkleden,
zodat het kindje Jezus ons geneest
met de wonden aan zijn handen.
De Canario en de dorpeling dansen.
Maar ga niet achterlangs de ezel
want die geeft je een trap.
En de stier doet: moeh!*

² Zambambé en guacambé zijn vermoedelijk dansen of muziekinstrumenten.

Antoniyo con su sayo,
que tlujo re Puelto Rico,
saldrá vestiro re mico
y Minguel de papangayo,
y cuando yegue adorayo,
al niño le dirá así:
si tu yolamo pol mí,
yo me aleglamo pol tú.

Responsión

Tumbucutú,

*Antonio met zijn cape
(die hij uit Puerto Rico heeft meegenomen)
komt te verschijn, verkleed als aap,
en Miguel als papegaai.
En als ze het kindje komen aanbidden
zullen ze tegen hem zeggen:
"Als jij voor mij huilt,
ben ik blij voor jou."*

Antwoord

Tumbucutú,

X. De los Reyes (Albricias pastores)

Over de Koningen (Goed nieuws, herders)

Estribillo

Albricias pastores
escuchad las nuevas mejores,
albricias zagales, estas sí que son
novedades,
que a la vista de un infante,
animoso y obediente,
hoy ha rendido el oriente
la plaza más importante.

Victor el gigante niño
que las fuerzas del Arabia
prisioneras de sus ojos,
nos han dado buenas Pascuas.

Rinda muy enhorabuena
lo altivo de sus murallas
ya lo humilde de un pesebre
y a lo débil de unas pajas.

Sus homenajes lucientes
consagre las torres altas
y presumirán de estrellas
si les pone Dios las plantas.

Rica munición de perlas
de sus ojos se dispara,
amor de la batería
no hay resistencia que valga.

Refrein

*Goed nieuws herders
luister naar het goede nieuws.
Goede berichten, jongens, dit zijn nog eens
niewtjes:
over een kind,
naar het schijnt blij en gehoorzaam,
doen de boodschappers uit het Oosten kond,
de belangrijkste plek op aarde.*

*Het grootse kind is een overwinnaar;
de krachten van Arabië,
gevangen in zijn ogen
hebben ons een prachtige kerst gegeven.*

*Bewijs eer
vanaf de hoogste muren
aan een eenvoudige stal
met een beetje stro*

*Uw schitterende eerbetoon
gewijd aan de hoge torens
die als sterren zullen zijn
als God de basis biedt.*

*Zijn ogen zijn als parels
en ze stralen liefde uit,
waartegen niemand bestand is*

Estribillo

Albricias pastores

Desembócese la noche,
pierda el ceño la montaña,
resuene el aire alegrías,
ponga el cielo luminarias.

Parte un trompeta luciente
y al presidio de alcázar,
con nueva luz le informa,
con rayos de paz les habla.

Tres gentiles castellanos
al primer aviso marchan
para entregar a su dueño
el corazón y la plaza.

El tesoro de sus Indias
envía gozosa el alba,
porque aprenda a ser riqueza
de la que un pesebre guarda.

Estribillo

Albricias pastores

Refrein

Goed nieuws herders

*De nacht komt ten einde,
de berg verliest zijn slaap.
De lucht is vol van blijdschap,
de hemel wordt verlicht*

*Een glanzende trompet schalt
en in het hart van de burcht
spreekt het nieuwe licht
met stralen van vrede.*

*Drie Castiliaanse edelliedent
trekken er bij de eerste bekendmaking op uit
om hun hart en haard te bieden
Aan hun nieuwe eigenaar.*

*De verheugde dageraad
stuurt de schat uit Indië
opdat de rijkdom van de stal bekend wordt.*

Refrein

Goed nieuws herders

Navidad Mexicana

Dit concert is mede mogelijk gemaakt dankzij een financiële bijdrage van Amsterdams Fonds voor de Kunst.

Ontwerp poster & flyer	Irma Roose
Opmaak programmaboekje	Cecile Bakker
Vertalingen	Jessika van Kammen, Marina Sawaya, Felix van den Hombergh en (met bijzondere dank) Renée Claeys
Eindredactie	Rénie van der Putte
Geluidsopname	Eric Bleijs

Samenstelling Coro Encanto

Marina Sawaya, Marianne Strootman, Irma Roose, Jos den Dikken, Fleur Hoogendijk, Annick Ledebt, Annemiek van der Hoorn, Cecile de Bakker, Ria Zondervan, Jessika van Kammen, Rénie van der Putte, Jeanine van Leersum, Jens Ramdor, Robert-Jan Both, Her Grimbergen, Dolf Bruinsma, Freek Furstner, Luc Klaphake en Menko Vlieger.

***We hebben nog ruimte voor enthousiaste tenoren,
bassen en een hoge sopraan!***

Ben jij tenor, bas of hoge sopraan? Overweeg dan om bij **Coro Encanto** te komen zingen!

Kom gerust een repetitie bijwonen (op donderdagavond) om de sfeer te proeven. Neem vooraf even contact met ons op via:

info@CoroEncanto.nl / www.coroencanto.nl.

Ben je zelf niet op zoek naar een koor, maar ken je iemand die dat wel is, attendeer hem of haar dan graag op Coro Encanto.

Bij voorbaat dank!!!

Voorjaar 2020: Jubileumconcert

“Coro Encanto in Oosterse sferen”

December 2020:

Franse kerstmuziek uit diverse regio's

DRIEKANT^③

drs. Her Grimbergen
06-53 899 680
info@driekantadvies.nl
www.driekantadvies.nl

“Meer dan twee kanten”

Voor Driekant een verbeelding van de uitdaging
om het onmogelijke mogelijk te maken.
Driekant biedt diensten op het gebied van
training, coaching, advies, teambuilding en events.

11.10.2019 - 29.03.2020

Intervius México

FRIDA KA HLO, DIEGO RIVERA,
SIQUEIROS, OROZCO, RUFINO TAMAYO,
FRANCISCO TOLEDO E.V.A.

COBRA MUSEUM

WWW.COBRA-MUSEUM.NL

Gemeente Amstelveen

BankGiroLoterij

GOBIERNO DE
MÉXICO

CULTURA

INBAL

111111